

Dům umění města Brna

10.2. – 19.3.2016

Jaromír 99

Dům pánů z Kunštátu

NECHTE MĚ
TADY!

LEAVE
ME
HERE
LEAVE
ME
HERE
LEAVE
ME
HERE

kudla

10.2. – 19.3.2016

Jaromír 99

Nechte mě tady!

Leave Me Here!

Kurátoři *Curators:*
Kateřina Tučková, Miroslav Houška
Text *Text:*
Kateřina Tučková
Překlad *Translation:*
Kateřina Tlachová
Grafické řešení *Graphic design:*
Anymade Studio

Dům pánů z Kunštátu
The House of the Lords of Kunštát
Dominikánská 9, Brno

Otevřeno *Open:*
út – ne 10 – 18 h
Tue – Sun 10 am – 6 pm

www.dum-umeni.cz

jackknife

Statutární město Brno dotuje provoz Domu umění města Brna, příspěvkové organizace
The City of Brno provides grant support for the Brno House of Arts, grant-aided organisation

shallow grave

Výtvarná tvorba Jaromíra Švejdíka alias Jaromíra 99 je známá široké skupině komiksových fanoušků a v posledních letech nejen jim. Od chvíle, kdy se komiks o Aloisi Nebelovi stal generační filmovou legendou, znají obrysy jeho práce i lidé, kteří běžně nenavštěvují galerie a výstavní síně. A přitom právě tam dílo tohoto autora právem patří: jeho práce na papíře jsou výjimečné svou výpovědní hodnotou i vizuální přesvědčivostí, které dosahuje i s využitím minimálních výrazových prostředků.

Jaromír 99 se na výtvarné scéně etabloval jako kreslíř, který k zachycení příběhů užívá klasickou kresbu i počítačovou grafiku. Jejím prostřednictvím vytváří velkoryse komponované a perspektivně propracované výjevy, na jejichž ploše dokáže vylíčit osobité hrdiny i zbudovat napětí tak, jak si vyžaduje charakter daného vizuálního románu. Jejich náměty si autor vybírá napříč žánry, takže v jeho bibliografii lze nalézt třeba syrový autorský komiks z pohraničí *Bomber* (Labyrint, 2007) nebo klasické dílo světové beletrie, *Zámek* Franze Kafky (Self-MadeHero a Labyrint, 2013), za nějž v roce 2014 získal nominaci na prestižní cenu Willa Eisnera. Díky autorově výtvarné citlivosti a smyslu pro uchopení textu si tyto komiksy získaly širokou oblibu, přičemž nejvýraznějšího mezinárodního přijetí se dostalo trilogii o výpravčím z Bílého Potoka *Aloisi Nebelovi* (Labyrint, 2008), kterou Jaromír 99 vytvořil ve spolupráci se spisovatelem Jaroslavem Rudišem.

Knihu pak jako hlavní výtvarník převedl do podoby stejnojmenného filmu, jenž posléze získal Evropskou cenu pro nejlepší animovaný film a nominaci na Oscara.

Kromě komiksové tvorby se Jaromír 99 věnuje i ilustraci, v níž se vyjadřuje úspornější formou než ve vizuálních románech. Nejraritnější výraz však našel ve své volné tvorbě, kde si osvojil techniku vystřihování – téměř zapomenutou techniku dávných pouličních kumštýřů, jarmarečních či salonních bavičů, kteří, vybaveni pouze papírem a nůžkami, dokázali vystřihnutím portrétů i figurálních výjevů uchvátit široké obecnstvo. V podání Jaromíra 99 však vystřihované a přes sebe překládané vrstvy různě barevného papíru dalece přesahují prvoplánovou zábavnost lidového umění. Nabízejí sice svět na první pohled tvarově jednoduchý, ale přitom zcela komplexní, který k divákovi mluví přesvědčivě i skrze nepoččetné a velmi úsporné linie řezů a stříhů.

V tomto světě – ať už je předkládaný v jakékoliv ze zmíněných forem a technik – nacházíme závažná témata, k nimž patří například problematika Sudet reprezentovaná temnou lesní krajinou pohraničí, kterou zná autor z rodného Jesenicka, nebo příběhy lidí, jejichž podoba i osud našel na náhrobcích hřbitovů kdysi německých vsí. Kromě historizujících témat ale přináší i svědectví o současnosti, když vedle četných autoportrétů zachycuje své přátele hudebníky, spisovatele a výtvarníky.

Současná výstava nazvaná *Nechte mě tady!* představuje autorovo dílo v široké retrospektivě. Zvláštní název, který pro ni zvolil, je parafrází věty ze starých partyzánských filmů, když vyčerpaný hrdina při přechodu hor sděluje kamarádům, že už nemá sílu, že nepůjde dál ani za cenu ztráty života. Pro Jaromíra Švejdíka je ta věta vyjádřením skutečnosti, že našel své definitivní místo, respektive svoji uměleckou polohu a svůj styl, a že se už nechce hnát za novými objevy. Jeho výtvarné dílo, čítající dnes už stovky volných prací na papíře, několik publikovaných komiksů, řadu knižních ilustrací, práce pro film i interiérovou realizaci baru kina Světozor v centru Prahy, představuje totiž široký, avšak vnitřně ucelený soubor, který dohromady tvoří svět s jasnými obrysy i výraznými hrdiny, svět pojednaný originálním, neopakovatelným a jasně rozpoznatelným výtvarným jazykem. S takovou prací v zádech je už skutečně možné se na chvíli zastavit, vydechnout a s konstatováním *nechte mě tady!* bilancovat.

The visual work of Jaromír Švejdík alias Jaromír 99 has long been known to a large group of comics fans, and in recent years to others as well. After the comic book “Alois Nebel” became a generational film legend, the outlines of his work became familiar even to people who are not frequent visitors to art museums and exhibition galleries. Yet this is precisely where the work of this artist should rightfully find its place: His works on paper are exceptional with their relevance and visually convincing character, although achieved with minimalistic means of expression.

Jaromír 99 has established himself on the visual scene as a graphic artist telling his stories through both classical drawing and computer graphics. He creates scenes with grand composition and elaborate perspective, in the foreground of which he depicts idiosyncratic heroes and constructs thrillers in a manner corresponding to the character of each visual novel. The artist selects his topics from across various genres, so that his bibliography includes for instance *Bomber* (Labyrinth, 2007), a coarse artist’s comics story from the borderland; but also a classic of world fiction, *The Castle* by Franz Kafka (SelfMadeHero and Labyrinth, 2013), which brought him a nomination for the prestigious Will Eisner Award in 2014. Thanks to the artist’s visual sensibility and his skill for transposing all aspects of the

text, these comic books have attained broad popularity, the most significant international acclaim being won by a trilogy about a train dispatcher from Bílý Potok – *Alois Nebel* (Labyrinth, 2008), created by Jaromír 99 in collaboration with writer Jaroslav Rudiš. Under his artistic direction the book was then turned into a film with the same title, which later won the European Award for Best Animated Film, and an Academy Award Nomination.

Apart from comic books, Jaromír 99 also produces illustrations, in which he adopts a more austere form of expression than in his visual novels. His most peculiar expression, however, is to be found in his self-assigned work, for which he has mastered the cut-out technique – an almost forgotten art of bygone street buskers and fair or salon entertainers who, with nothing more than paper and scissors, impressed broad audiences by cutting out portraits and whole figurative scenes. In the work of Jaromír 99, though, cut-out layers of paper in various colours, folded one over another, surpass by far the superficial amusement of popular art. They offer insight into a world that may seem to be constructed of simple forms at first glance, but is at the same time quite complex and convincing in addressing the viewer with sparse and very sparingly cut and scissored lines.

This world – no matter which of the aforementioned forms and techniques are used to create it – displays substantial themes, such as the issue of Sudetenland, represented by the dark woody borderland landscape, familiar to the artist from his native region around Jeseník, or the stories of people whose faces and fates he discovered on tombstones in formerly German villages. Apart from historical themes, however, he also bears witness to the present with numerous self-portraits and portraits of his friends – musicians, writers and visual artists.

The present exhibition titled *Leave Me Here!* presents the artist’s work in a broad retrospective. The title that he has chosen for the show paraphrases a sentence from old partisan films, when an exhausted hero crossing the mountains with his comrades tells them that he has no more strength to continue and should be abandoned to his fate. In the case of Jaromír Švejdík the sentence is an expression of the fact that he has found his definitive place, his artistic position and his style, and is no longer interested in running after new discoveries. His visual work, which now amounts to hundreds of self-assigned works on paper, several published comic books, a number of book illustrations, film works and even a realised interior design for the bar of the Světozor cinema in Prague city centre, represents an extensive but internally coherent oeuvre, which constitutes a universe with clear outlines and distinct heroes, a universe treated in an original, irreproducible and clearly distinctive artistic language. Faced with such a body of work, one can indeed stop for a while, have a rest and – having noted *Leave Me Here!* – take stock.

tanec

dance

Občanským jménem Jaromír Švejdík se narodil v roce 1963 v Jeseníku. Působí jako zpěvák, skladatel, kytarista a výtvarník.

V 80. letech založil punkovou skupinu Chlapi z práce, od roku 1989 je frontmanem kapely Priessnitz, pro kterou také píše většinu textů. V roce 2004 stál u vzniku hudebního seskupení Umakart, v roce 2007 pak u vzniku tria Jaromír 99 & The Bombers, jehož debutové album je soundtrackem ke Švejdíkovu komiksu Bomber. V reakci na devadesátileté výročí smrti spisovatele Franze Kafky založil v roce 2013 kapelu Kafka Band, která vystupuje s originálním hudebně-vizuálním představením, jež ve formátu divadelní inscenace uvádí s velkým úspěchem německé Theater Bremen.

Vedle své hudební tvorby se Jaromír 99 se stejnou intenzitou věnuje i výtvarnému umění. Proslul jako autor komiksů, z nichž mezinárodního renomé dosáhl komiksový příběh o výpravčím Aloisi Nebelovi vytvořený ve spolupráci se spisovatelem Jaroslavem Rudišem. Stejným jménem film z roku 2011, jehož byl Jaromír 99 hlavním výtvarníkem, získal o rok později Evropskou filmovou cenu za nejlepší animovaný film a Českou republikou byl navržen na Oscara v kategorii Nejlepší cizojazyčný film.

Jaromír 99 je také autorem storyboardů k filmům Jedna ruka

netleská, Samotáři, Děti Duny nebo Grandhotel.

Je autorem komiksů Bomber (vydal Labyrint, 2007), Alois Nebel (ve spolupráci s Jaroslavem Rudišem, vydal Labyrint, 2008) a Zámek (podle románu Franze Kafky, vydal SelfMadeHero a Labyrint, 2013), za nějž byl nominován na prestižní mezinárodní cenu Willa Eisnera. V současné době dokončuje komiks o legendárním českém běžci nazvaný Emil Zátopek (ve spolupráci s Janem Novákem, vydává Argo, 2016). Vytvořil řadu knižních ilustrací, mj. českých překladů knih polské spisovatelky Olgy Tokarczuk.

V letech 2011 až 2013 byl členem výtvarné skupiny Prague Stuckists.

Více informací o autorovi na www.jaromir99.blogspot.cz
www.aloisnebel.cz
www.priessnitz.com.

mom and mimi

Born in 1963 in Jeseník, Czech Republic, his given name is Jaromír Švejdlík. He is an active singer, composer, guitarist and visual artist.

In the 1980s he founded the punk band Chlapi z práce; since 1989 he has been the frontman of Priessnitz and composed most of their lyrics. In 2004 he was involved in the creation of the band Umakart, and in 2007 of the trio Jaromír 99 & The Bombers; the debut album of the latter is the soundtrack to Švejdlík's comic book Bomber. His Kafka Band, founded in 2013 on the occasion of the 90th anniversary of writer Franz Kafka's death, perform their original musical-visual show which has been staged with great success as a theatre performance at Theater Bremen in Germany.

Besides his activity in music Jaromír 99 devotes himself with equal intensity to visual art. He has become a renowned author of comic books. His story of train dispatcher Alois Nebel, created in collaboration with writer Jaroslav Rudiš, reached international fame: The film with the same name, made in 2001 under the artistic direction of Jaromír 99 won the European Film Award for the best animated film the following year, and was submitted by the Czech Republic for the Academy Award in the category Best Foreign Language Film.

Jaromír 99 also produced the film storyboards for Jedna ruka netleská (One Hand Can't Clap), Samotáři (Loners), Děti Duny (Children of Dune) and Grandhotel.

He is the author of comic books Bomber (published by Labyrint, 2007), Alois Nebel (in collaboration with Jaroslav Rudiš, published by Labyrint, 2008) and Zámek (The Castle, after Franz Kafka's novel, published by SelfMadeHero and Labyrint, 2013); the latter brought him a nomination to the prestigious international Will Eisner Award. At present Jaromír 99 is completing a comic book on the legendary Czech runner Emil Zátopek (in collaboration with Jan Novák, published by Argo, 2016). He has created numerous book illustrations, such as those accompanying Czech translations of books by Polish writer Olga Tokarczuk.

Between 2011–2013 he was a member of the visual art group Prague Stuckists.

More information on the artist is available at
www.jaromir99.blogspot.cz
www.aloisnebel.cz
www.priessnitz.com.

Nechte mě tady!

DOPROVODNÝ PROGRAM

24. 2. 2016, 16–18 h

JAK VZNIKÁ KOMIKS

Přednáška Jaromíra 99 na téma, jak vzniká komiks – od textu přes obhlídky, profilaci charakterů až po realizaci komiksu. Následuje procházka výstavou s autorem a kurátorem Miroslavem Houškou.

Dům pánů z Kunštátu

přednáška, komentovaná prohlídka

vstupné 20 Kč (středa)

27. 2. 2016, 14–17 h

ZVĚŘINEC – WORKSHOP S RAKETOU

Přijďte si vytvořit trojrozměrný „pop up“ obrázek se zvířátky od Jaromíra 99 nebo s jakýmkoliv vlastním nápadem. Dílna pro děti k výstavě Jaromíra Švejdíka pod vedením autorek dětského časopisu Raketa. Budeme stříhat, lepít, kreslit. Vhodné i pro předškolní děti. Vstup kdykoli mezi 14-17 hod, materiál bude k dispozici.

Dům pánů z Kunštátu

workshop

vstupné 20 Kč, doprovod zdarma

16.3. 2016, 17 h

JAROMÍR 99: NECHTE MĚ TADY !

Komentovaná prohlídka s kurátorem Miroslavem Houškou

Dům pánů z Kunštátu

vstupné 20 Kč

K výstavě je možné objednat edukační program pro školy.

Info: edukace@dum-umeni.cz, 731 656 858

Leave me Here!!

ACCOMPANYING PROGRAM

24 February 2016, 4 pm – 6 pm

HOW TO MAKE A COMICS

Jaromír 99 talks about making a comics – from the text through recons, characters profiling up to the comics realisation. Followed by an exhibition tour with the artist and curator Miroslav Houška.

House of the Lords of Kunštát

lecture, commented tour

admission 20 CZK (Wednesday)

27 February 2016, 2 pm – 5 pm

MENAGERIE – WORKSHOP WITH RAKETA

Come and make your three-dimensional “pop-up” picture with animals by Jaromír 99 or with any other idea of your own. Workshop for children inspired by Jaromír Švejdík’s exhibition and animated by authors of the children’s magazine Raketa. You will cut with scissors, glue, and draw. Fit also for pre-school children. You can start any time between 2 and 5 pm, material will be available on the spot.

House of the Lords of Kunštát

workshop

admission 20 CZK, free for accompanying adult

16 March 2016, 17 pm

JAROMÍR 99: LEAVE ME HERE !

Commented tour with curator Miroslav Houška

House of the Lords of Kunštát

admission 20 CZK

An educational programme for schools is available.

Information and booking: edukace@dum-umeni.cz, 731 656 858

